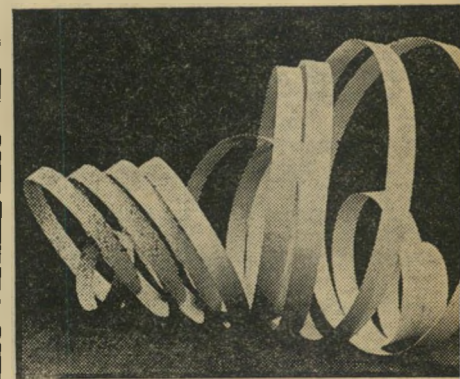

מאמנות אוונגרדית?

אם נדמה למישהו שתקופת הציור יהי פיסול בהתאם לצבעי החילונות ומיקומם של הרהיטים בדירה החדשה חלפה מן היום — יטה נא אוון לצרותיו של פרי פאביאן, המרכז את "תערוכת השלושה-עשר" שנתחה השבוע במוזיאון רמת-גן. "בוודאי שאני יכול לפסל פסל של אשה, שייראה כמו אשה, או לצייר אגס ותפוח בסלסלה, על רקע נוף מבעד לחלון — אבל אינני רוצה", טוען פאביאן, "אני אמן, ולא דקורטור-פנים".

זה נשמע יפה, אבל אי-אפשר לשלם ב-הצהרות אמנותיות את חשבון המכולת. זה בדיוק גם המשותף לכל השלושה-עשר. פסליהם וציוריהם אינם אלא פרי-מותרות של השעות שאחרי העבודה. כל אחד מהם עוסק בדבר כלשהו כזו להתפרנס: פרי פאביאן (פסל) הוא מורה. מנחם למברגר (צייר) הוא מלטישיה-הולמים. אריה וייס (פסל לים קינטיים) עבר מסכנות-שיוניים להור-אה בבית ספר אורט. הניה גרדי (ציירת) היא מורה לילדים חולי שיתוק-מוחין. ר-אילו איטה גרטנר (ציירת) היא עקרת-בית, ועבודה זו, כידוע, גם היא מקצוע.

לגבי חנה בן-גון (פסלת) הסיפור שונה: כל המשפחה מציירת, הבעל הוא פסל והי-בת (חיילת בצה"ל) היא גרפיקאית במיקצו-

פסל של חנה בן-גון מי ישלם למכות?

עה (בתערוכה זו היא מציגה פסלים מברזל, הנראים כאילו הם זווים כלי השמל). נקניק-ענק וחרדל. חוץ מהיותם אמ-נים בשנות-הפנאי, החליטו השלושה-עשר כי טובים הרבים מן המעטים, ולאחר ש-תערוכה של ארבעה מהם (בגוריה ציוריו-סקי) נתנה להצלחה, כדאי לקרוא לקהל הי-רחב התערוכה נוספת, "כני ליצור חתייה חדשה של האמנות".

ואם מילים כמו "אמנות קינטיית", "אמ-נות גיאומטרית", "אופ" ו"סופ" מפחידות אותי, הרי הן מיושנות בהשואה לסנדוויץ-הענק עם הנקניקיה והחרדל שהוצג במוזיאון באמריקה כפסל ("סופ"), או הכדורים ש-פורו במוזיאון, אחד בפניה אחת וכמה גר-ספים בפניה אחת, מתוך כוונה "שלאחר שהצופה ייצא מן התערוכה, יצטרפו הכדור-רים שראה בדרכו בתערוכה, לערימה אחת של כדורים בנכונותו...".

"אנחנו לא הגענו כל כך רחוק", מודה פאביאן, "אבל אנחנו רוצים לקרוא לקהל להתבונן, לחשוב על מה שראה, ולהסתכל שוב. ואם מתעוררת בו הסקרנות, ואם מה שראה ממשיך ללחח אותו במחשבותיו, לי-עצבן אותו, להרגיז אותו, או אפילו להצחיק אותו, הרי האמן השיג את מטרותו".

פעם היתה האמנות אמצעי מרגיע. היום, היא סובלת מאותה רוח-פרצים, הנושבת ב-קולנוע המודרני, בתיאטרון או באולם הי-מיועדת לאלה שגירשו את שניברג מן הי-קונצרטים. דבר אחד ברור — היא אינה פילהרמונית.

דמותה של שחקנית כעכברה

מכוורת, בוחשת בקדירה

יש בתיאטרון כוכבים, יש בתיאטרון כוכבי-שביט, יש בתיאטרון שחקנים. על כוכבים כותבים כל יום, על כוכבי-שביט כותבים כשהם חולפים, ועל שהקניט לא כותבים. הם שמקבלים את הי-תפקידים האפורים והם אינם מתנפלים על החלטותיהם. הם השחקנים

דבורה קידר ב"מלך אובו"

מוקיון חורש מזימות

המיקצועיים, העובדים קשה, אבל לעולם לא יתנפלו עליהם בעלי-הטורים בעיתון.

דבורה קידר, אמה איבי, במלך אובו (דארי) של התיאטרון הי-קאמרי, מודה בחסרונותיה, אך לא מסתירה את מעלותיה. אני לא סטאר, אני לא מפורסמת, אבל דבר אחד אני יודעת: אף אחד מתפקידי אינו דומה למישהו. בכפילי הייתי חותנת, שחושבת שהיתה פעם זמרה דולה, ומדברת שטויות בלי הרף. בחתונת הדמים הייתי המשרתת של הכלה, וחשבתי שזה תפקיד טראגי, עד שבא הקהל והוכיח לי במקומות לא-צפויים ביותר שהיה לי תפקיד קומי ועכשיו, במלך אובו, אני עכברה קטנה ומאוסה, שבוחשת בקדירות ענקיות, ובעצם משנה סידור-עולם".

"יש לי מין מול שכזה לפגוש את ההזדמנויות הגדולות ברגעים הלא-נכונים. כשהייתי בעיצומן של הצגות חתונת הדמים, בא לארץ הבמאי ג'ים קוליאיר עם ג'ואנה סטט. הסתבר שראה אותי בסרט התמהוני כשהוצג בלוס-אנג'לס, והחליט שהוא רוצה בי לתפקיד האם, בסרטו אנא, לחש את שמי. את התמהוני לא ראיתי עד היום, כי הייתי עסוקה כל הזמן בחתונת הדמים, ולהצגת הי-ככורה שלחתי את בעלי ואת בני".

"ומה שואל אותי הבמאי בפגישתנו הראשונה? גברת קידר, באיזה מומנטים את אוהבת את עצמך ביותר בקולנוע? ואני עונה לו: אני מצטערת מאוד, אבל אני לא יודעת באיזה מומנטים אני אוהבת את עצמי בקולנוע... לא ראיתי את עצמי... הנה, ככה אני יודעת למכור את עצמי...".

ועל אמה אובו, שבנוסח הקירקסי של שמואל בונים נועלת נעלי התעמלות ולבושת גופית-ענק עם פסים ועוד כמה סמרטוטים, אומרת דבורה בגילוי לב: "לפשוט צורה וללבוש צורה חדשה, זה כוחו של שחקן. לעבור מחתונת הדמים למלך אובו, זו מהפכה. ראיתי את אמה אובו בדמויני כמפלצת שתלטנית, אבל קיבלתי את תפיסת הבמאי שהיא מוקיון חורש-מזימות, וזו מיק-צועיות".

"לאהוב את התפקיד? צריך הד של קהל כדי לאהוב תפקיד. ובכלל, בעוד ארבע הצגות אהיה הרבה יותר חכמה...".

כנר על

שער בראנדנבורג

גרמניה המזרחית היתה אחת הממשלות היחידות בעולם (יחד עם אלג'יריה) אשר היללו את פסקדין המותח בלנינגראד, עוד לפני שהומתקו. חוץ מזה, אהבתה הגדולה ליהודים ולמדינת ישראל זועקת מדי יום בעמודים הראשונים של העיתונות הממשלתית. ועכשיו, לכו ונסו להבין מה שיכנע את האופרה הקומית של ברלין המזרחית להעלות על הבימה דחא את כנר על הגג, סיפור ציוני מובהק עם מוסיקה ריאקציונית מאמריקה.

לתפקיד הראשי בהצגה, הוזמן זמר יהודי סובייטי בשם ואלרי להנטאל, ומולו תופיע זמרת סובייטית אחרת, מריה סוקולובה. על שמואל רודנסקי או גדעון זינגר, שהופיעו בתפקיד זה (הראשון בהמבורג, השני בחינה) כשפה הגרמנית, לא חשב כנראה איש. או שמא לא רצו להגדוש את הסאה.

ובכל זאת, מדוע זמרים מרוסי? ובכן, מטסתבר שלא רק הקירבה

איזון עדין (הבימה) — הצצה לגן

החיות הפרטי של הבורגנות האמריקאית, בהמשך להירגיניה חולף, גם של אלבי, אבל יותר שקט ויותר טובה. זו מעלה ומיגרעת כאחת. הצגה טובה.

יהודי הדממה (הבימה) — מחזה רדוד (איל ויול), משחק בכיני, חוץ מהברקה של ישראל בקר. למי שלא קורא עיתונים.

השקרן (הבימה) — צעיר חולה במחלת

לא להגיד את האמת, והצגה שמחלחה

היא שחקניה. דווקא שני הקונים, יהודה אפרוני ואברהם רונאי, מקפצים בקלילות רבה יותר מן הצעירים. בהחלט לא חובה. הרופא וגרושתו — פרנסיס (מר) (9) — נסיון לתרגם את עגנון לדרמה, המצליח בחלקו. מעניין לראות.

פרפרים הם חופשיים (גודיק) — קומדיה קלה, מצחיקה ומיקצועית.

מקום טוב באמצע

הפוליטיק גרמה לכך, אלא גם עצם העובדה שבכל גרמניה המזרחית אין היום אלא כאלפיים יהודים. וקשה היה למצוא ביניהם טוביה מתאים. הצגת הבכורה מתוכננת לכוף חודש זה. והכל שואלים את עצמם: האם אולי ריכזט יבוא או לא יבוא?

"היכן הייתי?"

שואלת גבי שווארצקופף

אליזבת שווארצקופף היא אחת מן הזמרות הגדולות של המאה. קול הסופראנו שלה הופיע בעשרות רבות של תקליטים. הופעו תיה זכו לשבחים בכל רחבי העולם, ושלא כמרבית זמרות האופרה האחרות, היא נחשבה מאז ומתמיד לאשה משכילה, בעלת הבנה וידע מוסיקלי רחב.

עד היום מתהלכים סיפורים על תחילת הקאריירה שלה, כאשר קולה הגבוה והצלול השלים את הטונים הגבוהים בהקלטות של זמרות מפורסמות יותר באותה עת, אבל בשלבי הודקנות שונים. אולם לאחר שנישאה לחאלטר לנה, מנהל רפרטואר של חברת תקליטים ענקית, לא נשארה עוד בצל. הופעתה האישית המרשימה (שלא כמרבית זמרות הסופראן האחרות, היא לא זמתה מעולם לטאנק) והתבונה בה ביצעה את המוסיקה, היו לסימני היכר בי-דרכה המוצלחת.

עתה, כאשר כמעט ואינה מר-פיעה עוד, ומבלה את מרבית זמנה בחווילתה שבציר אנקונה, בשחיין, החליטה גברת שווארצ-קופף כי הגיע זמנה לכתוב את קורות חייה. אבל מה לעשות והיא מעולם לא ניהלה יומן, לא אספה תוכניות בבתי האופרות בהן שרה, וזכרונה אינו מספיק לספר שלם?

חשבה ומצאה פיתרון: באחד הגליונות האחרונים של העיתון הלונדוני טיימס מתפרסמת מר-דעה תחת הכותרת הבאה: "היכן הייתי?" תוכן המודעה: "ברצו-ני לכתוב ספר איטוביוגרפי, ואודה לכל מי שיכול לסייע לי בכרונות על אופרות בהן שרתי, רסיטלים או קונצרטים, מי-אחר ואין ביני שום חומר נסיג זה אודה לכל מי שישלח לי רשי-מה של המופעים, בהם ראה אותי, לכתובת קאסל את קימפני, כיכר רד לין 35, לונדון".

שווארצקופף

או אם יש ביניכם כאלה שמעו את הגברת שווארצקופף בחייהם, ומעוניינים לעזור לה — בבקשה.

ניתוחים פלאסטיים

ותיכנונים אלאסטיים

מי אומר שאורחים הגונים כבר אינם פושטים את רגליהם מנעלי-הבית, ואינם מוכנים לכתת את רגליהם רחוק מן הסלונות, אפילו עד שיכון בבלי, שם עובר אולם דקל ניתוחים פלאסטיים רציניים לקראת חנוכתו כאולם תיאטרון חדש בישראל, עם לוח הופעות מגוון ותוכניות אלאסטיות, כדלקמן:

חוץ מאימה-להידוס מיפן, מהגשש החיחר במחזה סאטירי של חתולי (התפקיד הנשי הראשי הוצע לרבקה מיכאלי) ומעוד תוכנית חדשה של הגששים, שתהיה האחרונה בסדרת תוכניות הבידור של השלישיה המצחיקה ביותר בארץ. וחוץ מעוד תוכנית של אותה שלישיה, באנג'לית, אחת לשבוע, שתהיה מיועדת לתיירים ולי-מערציי שפתו של שייקספיר (במיכסא גנשי סהור), וחוץ מתוכנית יחיד של יהורם גאון, וחוץ מתוכנית-יחיד של יוסי בנאי, וחוץ משירי החומש בעברית (לתפקיד הראשי נבחר אריה אליאס) וחוץ מתוכנית הג'אמבו שחביא את מיטב שירי הלהקות הצבאיות, בשלושים וחמישה מבצעים ועם הכוכב מוטי פליישר, וחוץ מר-פרמירה מיועדת לתחילת יולי של הרוטשילדים (המחזמר רב-המכר, על פי ספר רב-המכר) עם טופול או רודנסקי, ובכך חוץ מזה, שמור צימוק מיוחד לאנשים הרואים את עצמם אכסלוטיביים: ליליטבת עם סאטירה של אורי זוהר, ויתכן שאפילו עם גילה אלמגור. זה יהיה בעזרת השם, ערב של מינויים, או בשפה אחרת — מועדון חברים בלי סאונה.

ושיעור להגיד שיש משבר בתיאטרון הישראלי!

בשפל (גודיק) — מחזהו של גורקי, על נשמות אנושיות המסתחרות מתחת לי-מעטה הווהמה והעונני. הצגה כבודה עם כמה רגעים טובים. בימוי: היל קילוס. הנסיכה איבון (הקאמרי) — שחקנים טובים, שהפכו את הקומדיה האבסורדית של גומברוביץ, למחזה אלגנטי שעוקצני קהו, אולי בשל פרשנותו האישית של הי-במאי.

תדרין

תיאטרון

הכיפארות (הבימה) — מחזאי האבסורד, יוג'ין יונסקו, מקבל טיפול מיקצועי מידי הבמאי דויד לוינ, תסאורה מבריקה מידי בוקי שורץ, ומישוק מתייר מכל-כולם של ליאה קניג ושלמה בר-שביט.